

بیمارستان بعثت اشکنان

زردی یا ایکتر نوزادان

تهیه کننده: علی صفری

بهار 1402

Pam./Ed./31

چه عواملی می توانند سبب بروز زردی در نوزاد

شوند :

کوتاه بودن عمر گلبولهای قرمز خون ،

زیاد بودن تعداد گلبولها و نوع گلبول قرمز نوزاد که بیشتر از نوع جنینی است.

نارس طبیعی کبد نوزاد

وجود عفونت در نوزاد

کم کاری تیروئید در نوزاد

تاخیر در دفع مدفوع نوزاد

تغذیه ناکافی با شیر مادر

ناسازگاری بین گروه خون و یا RH مادر و نوزاد

مصرف بعضی داروها توسط مادر

*** لازم به ذکر است ***

زردی نوزادی می تواند خطر ناک باشد ولی می

توانید با مراجعه و درمان به موقع از عوارض جدی

و غیر قابل برگشت آن جلوگیری کنید. عدم

مراجعه به موقع و سهل انگاری در شروع درمان می

تواند عوارض جدی و خطر ناک برای نوزاد ایجاد

کند که قابل برگشت نیست.

زردی نوزادی یا ایکتر چیست؟

مادر گرمی ، قدم نورسیده مبارک. حال که پس از تحمل دوران بارداری و زایمان ، نوزاد عزیزت را در آغوش گرفته ای بهتر است با یکی از بیماریهای شایع در هفته اول تولد نوزاد بیشتر آشنا شوی . این بیماری "ایکتر" یا همان زردی نوزاد است. تقریباً 60٪ نوزادان رسیده و 80٪ نوزادان نارس پس از تولد دچار درجاتی از زردی میشوند. این زردی معمولاً در سفیدی چشم و پوست نوزاد قابل مشاهده است.

علت بروز زردی چیست ؟

در اثر تخریب طبیعی گلبولهای قرمز خون ، ماده ای زرد رنگ مایل به سبز به نام " بیلی روبین " در خون ایجاد میشود. این ماده بطور طبیعی به وسیله ی کبد از خون برداشته میشود ، از آنجا که کبد نوزاد رسیدگی کامل ندارد، در هفته ی اول تولد نوزاد معمولاً این ماده در خون زیاد شده و سبب ایجاد زردی نوزاد می گردد.

نکات مورد توجه مادران :

1. ممکن است شما تجربه کافی در تشخیص زردی نداشته باشید ، زیرا تخمین میزان و شدت زردی نوزاد با چشم و بدون انجام آزمایش، بخصوص در نوزادانی که رنگ پوست تیره ای دارند، مشکل است و ممکن است منجر به اشتباه شود
2. بنا بر این توصیه می شود نوزادانی که از بیمارستان مرخص شده اند ، بر اساس جدول زمانی تعیین شده توسط پزشک ویزیت و از نظر وجود زردی معاینه شوند .
3. برای تشخیص درست و بموقع زردی نوزاد ، بهتر است به نوزاد لباس سفید بپوشانید و رنگ پوست وی را در اتاقی با نور کافی و ترجیحاً نور روز و از پشت پنجره بررسی نمایید .
4. دقت کنید که زرد شدن پوست از سر و گردن شروع شده و بتدریج به تمام بدن گسترش پیدا می کند . بنابراین در صورتی که زردی در کف پا نیز دیده شود، نشان دهنده ی میزان بالای زردی است .
5. در صورتی که متوجه زرد شدن رنگ پوست نوزاد شدید ، بلافاصله به پزشک مراجعه کنید تا با آزمایش سریع و به موقع ، میزان زردی خون نوزاد اندازه گیری شود .
6. تجربه کم شیردهی و یا اثرات ناشی از بیهوشی در مادرانی که برای اولین بار صاحب فرزند شده اند و یا از طریق سزارین وضع حمل کرده اند ، سبب تاخیر در شروع شیردهی و شیردهی ناکافی شده و احتمال بروز زردی در نوزاد را افزایش میدهد. شما باید بدانید که با رعایت روشهای صحیح شیردهی می توانید از زردی پیشگیری نمایید .

7. الزم است از کافی بودن شیر خود برای تغذیه نوزاد اطمینان حاصل کنید . برای این کار خوب است به نکات زیر توجه داشته باشید

در صورت کفایت شیر ، نوزاد در 24 ساعت 4-6 بار پوشک خود را خیس می کند و 3-4 بار دفع مدفوع دارد

رنگ مدفوع نوزاد تا روز چهارم تولد باید رو به زردی برود ، چنانچه رنگ مدفوع سبز یا سیاه باقی بماند ، نشانه کم خوردن شیر است

در صورتی که به بیماری فاویسم مبتلا هستید (کسانی که نمیتوانند باقال و بعضی داروها را مصرف کنند) باید دقت بیشتری داشته باشید ، زیرا احتمال بروز زردی در نوزاد شما بیشتر است .

عوارض عدم درمان به موقع زردی نوزادی چیست ؟

در مواردی که زردی شدید بوده و به موقع جهت درمان مراجعه نشود ، ممکن است عوارض زیر ایجاد گردد : بیلی روبین (ماده ای که سبب زرد شدن پوست نوزاد شده) در مغز رسوب کرده و ضایعه عصبی بنام " کرنیکتروس " ایجاد میشود ، در این حالت نوزاد ابتدا خواب آلود و تحریک پذیر بوده ، به تدریج شیر نخورده و در نهایت با بر آمده شدن مالچ ، تشنج و فلج اندامها بیماری کامل می شود . بعضی نوزادان در این مرحله فوت می کنند و آنها که زنده می مانند تا آخر عمر مشکلات فلج مغزی ، عقب ماندگی ذهنی و کری را با خود خواهند داشت .

روشهای درمانی بیماری زردی :

نور درمانی (فتو تراپی) با استفاده از لامپهای فلور سنت مخصوص : این روش شیوههای موثر در کاهش زردی نوزاد است . چنانچه میزان زردی خیلی بالا باشد و نور درمانی نتواند در مدت معین زردی را کاهش دهد ، تعویض خون روشی مناسب در درمان این بیماری محسوب می شود . در مواردی که نوزاد به زردی مبتال است مادران باید بدانند :

قطع شیردهی به هیچ وجه توصیه نمی شود (مگر به صلاحدید پزشک)

استفاده از لامپهای مهتابی خانگی کمکی به درمان نمی کند و تنها سبب تاخیر در درمان صحیح می شود

از مصرف موادی مثل آب قند ، ترنجبین ، شیر خشک خودداری شود زیرا این مواد تاثیر چندانی در درمان زردی ندارند و ممکن است به دلیل داشتن ناخالصی مشکلاتی در نوزاد ایجاد نمایند و سبب تاخیر در درمان شو ند .

منبع:

برونر سودارث . پرستاری کودکان ونگ
تایید کننده: دکتر دشت پیمان متخصص اطفال